

עלון שבועי בעניני פרשת השבוע, יוצא לאור ע"י ארגון תורה וחסד:

'המרכז לערבות הדדית'

כ"ז טבת התשפ"ג - גליון 228 - פרשת וארא.

העלון מוקדש לרפואת: כרמלה בת סעידה תח"י בתושח"י

מבט מהפרשה: ללכת עם הקב"ה

הפרשה בה מתחילות עשר המכות מרמזת בשמה על מציאות ה' בעולם. וארא ר"ת אני ראשון ואני אחרון. שהרי כל המכות ניתנו "למען תספר באזני בנך ובן בנך... וידעתם כי אני ה'" לדעת שהקב"ה מנהל את העולם. לומר לנו שאני אותו ה' שנגלתי לפרעה ולבני ישראל בקריעת ים סוף, עד כדי שאומרים חז"ל "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי"...

נשאלת השאלה: מדוע הם יכלו לראות ואנחנו לא זוכים לראות כלום?!

ויתרה מזאת כל הזמן יש לנו טענות כלפי ריבוננו של עולם, "למה? ולמה?!..." מה השוני?

התשובה היא: הם ידעו מה הם רוצים אנחנו לא! הם ידעו מה טוב להם אנחנו לא!

האדם צריך להבין שהקב"ה רוצה לתת לנו יותר ממה שאנחנו צריכים כמאמר חז"ל: "יותר ממה שהעגל רוצה לינוק הפרה רוצה להניק" הבעיה היא אצלנו.

משל למה הדבר דומה: כשהגיע יום ההולדת של בעל היקב בעיירה החליט "לפנק" את התושבים והודיע: "ביום הולדתי כל אחד מתבקש להגיע עם כלי ואמלא לו יין חינם אין כסף!".

כמובן, ביום המיוחל השתרך תור ארוך בפתח היקב, חלקם הביאו דליים וחלקם לא רצו "לנצל" יותר מדי והגיעו עם בקבוק צנוע, בעל היקב חילק באדיבות תוך שהם מאחלים לו מזל-טוב.

לפתע הגיח אחד התושבים ללא כלי וביקש יין כמו כולם, בעל היקב שאל באדיבות: "והיכן הכלי?" אמר לו הלה "שים לי בכיס" הסביר לו בעל השמחה כי חבל על יין כה יקר וחבל שמכנסיו התלכלכו...

אך הלה לא שת ליבו והחל מגדף את בעל היקב: "קמצן אתה לא רוצה לתת תגיד... למה קראת לנו?! לא הועילו כל השכנועים ובלית ברירה שפך את היין לכיסו של המסכן.

לאחר שהרחיק מספר צעדים הבחין המקבל שכולו רטוב, מכנסיו מלוכלכים ויין אין!...

הסתובב והחל להתריס כנגד בעל הבית: "בכוונה עשית זאת! שלא נבקש ממך יותר!..

אם אינך רוצה לתת למה קראת לנו?!..."

והנמשל ברור מאליו: הקב"ה רוצה מאד לתת לנו אך אנחנו מבקשים דברים שאינם טובים לנו בכלל, ולא זו בלבד אלא מתעקשים עליהם ובוכים לפניו ומתלוננים....

ושכבר אין ברירה ותפילותינו התקבלו ואנחנו "מתלכלכים"... שוב מתחילים התלונות...

איך אם כן נראה את השגחת ה'!?

אם כל אחד מאיתנו יבין שהבעיה היא אצלנו ונשאיר את השיקולים וההחלטה להקב"ה האם לתת לנו או לא... אזי נפסיק להתלונן וירווח לכולנו.

זמנים לשב"ק פרשת וארא: המולד: ליל ראשון 23:56 ו 10 חלקים הזמנים ע"פ לוח אור החיים – שעות חורף.

הדלקת נרות: ירושלים*: 16:47 | תל אביב: 16:44 | חיפה: 16:44 | בית שמש: 16:47. *לנוהגים 40 דק' בירושלים: 16:27.

צאת השבת: ירושלים: 17:39 | תל אביב: 17:36 | חיפה: 17:36 | בית שמש: 17:39.

רבנו תם: ירושלים: 18:13 | תל אביב: 18:08 | חיפה: 18:08 | בית שמש: 18:12.

פניני אור החיים: 'כוח התפילה של הצדיקים'

'ויאמר משה לפרעה התפאר עלי למתי אעתיך לך ולעבדיך ולעמך להכרית הצפודעים, ויאמר למחר, ויאמר כדברך, למען תדע כי אין פה אלקינו'

שואל רבינו האור החיים הקדוש:

א. מדוע אמר משה לפרעה שיקבע לו זמן לתפילה, ולא שאל אותו מתי רוצה שהצפרדעים ילכו, ומה איכפת לפרעה זמן התפילה, הרי העיקר שלא יהיו צפרדעים ומה איכפת לו איך יעשה זאת משה רבינו???

ב. מדוע אמר לו פרעה באמת רק 'למחר', והרי אין לך אדם שירצה להיות בסכנת מוות אפילו שעה אחת???

נמפרש רבינו הקדוש: משה רבינו נתכוין להראות לפרעה את החביבות המופלאה והמופלגת שהקדוש ברוך הוא מחבב את ידיו הצדיקים, שלא רק שהם יכולים לבקש מה' יתברך מה שרוצים, אלא הם קובעים בדיוק את הרגע והשעה שזה יקרה, ועושים עם ה' יתברך תנאים, שהוא יבצע זאת דוקא בזמן מסויים.

ולכן אמר משה רבינו לפרעה, בא ותראה את 'ההשגחה הנכונה ושלימות החיוב' שיש לי אצל הקדוש ברוך הוא, ושאני אבקש להקדוש ברוך הוא שיסיר את הצפרדעים דוקא בזמן שאני אקבע לפניו.

פרעה לעומת זאת, לא האמין בדבר זה, והוא חשב שמשה אומר כן, רק מחמת שהוא יודע שהמכה הולכת ממילא ליגמר מעצמה מיידית, ולכן משה אומר לפרעה שהוא יכול לקבוע הזמן כיון שהוא יודע שהמכה ממילא נגמרת, וגם שכנראה חושב משה שבוודאי פרעה ירצה שיסיר המכה מיד ולכן הוא 'מתגדל עליו' שהוא יכול לבקש מתי שפרעה ירצה, כי הוא בטוח שהוא יבקש שזה יהיה מיד, אבל אין חס ושלוש שליטה לה' יתברך להמשיך את המכה כרצונו, כי המכה ממילא מעצמה הולכת.

ורצה פרעה לבדוק את אמיתות הדבר שאמר משה, ולכן ביקש משה שיתפלל שהמכה תסתלק רק 'למחר', ובזה יבחון אם נכונים דברי משה. ולכן אמר פרעה, למשה, תתפלל דוקא היום, שהמכה תסתלק רק ודוקא למחר, ואז יראה אם נכונים דברי משה,

ועל זה השיב לו משה רבינו 'כדברך, למען תדע כי אין כה' אלוקינו', שה' מקבל תפילת הצדיקים עם כל התנאים שהם מתנים לפניו, וכמו שכתוב 'מי כה' אלוקינו בכל קראינו אליו', שהפירוש הוא 'בכל' קראינו אליו בכל אופן ותנאי שנקרא ונתפלל לפניו.

[אור החיים וארא פרק ח, פסוקים ה-ו]

בקיצע'ר – חידוש קצר לשולחן השבת:

" הוא אהרן ומשה אשר אמר ה' להם הוציאו את בני ישראל מארץ מצרים על צבאתם: הם המדברים אל פרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל ממצרים הוא משה ואהרן" (ו' , כ"ו – כ"ז)

שאל המגיד מישרים הרב יהודה יוספי שליט"א בדרשתו השבועית, למה כתוב פעם אהרון לפני משה, ובפעם השניה משה לפני אהרון?

אומר רש"י תירוץ: "לומר לנו שהיו שקולים" כלומר שוים.

אמנם זה באופן כללי, אך כמובן שבנבואה נאמר בפסוק (דברים לד, י) שלא קם נביא כמשה ומשה היה ויהיה הנביא הגדול ביותר.

אך יש עוד מפרשים שעונים על השאלה - למעשה בהליכה לפרעה היו שתי שליחויות:

א. להגיד לעם ישראל "לא לדאוג ה' יגאל אתכם ממצרים!".

ב. לדבר עם פרעה ולהזהירו מאת ה'.

לפיכך בשליחות הראשונה אהרון היה עיקר ומשה טפל לו, כי אהרון גדל בין עם ישראל אז ישכנע את עם ישראל יותר מאשר משה שלא גדל שם. אבל לשליחות השניה משה עיקר ואהרון טפל, משום שהציווי האלוקי היה על משה.

לכן בפעם הראשונה שאהרון הוא העיקרי הוא מופיע ראשון ובפעם השניה שמשה העיקרי הוא מופיע ראשון בפסוק.

(ע"פ 'מיד מלכים')

בדיחות הדעת:

שלושה חברים החליטו לצאת לחופשה קצרה, הם שכרו מכונית ונסעו להנאתם. למרבה הצער, זמן קצר לאחר יציאתם קרה אסון והם מתו בתאונת דרכים קטלנית והגיעו לשמיים.

בשמיים הם פגשו מלאך, והוא אמר להם שבגלל הנסיבות הטרגיות בהם מתו השלושה, הוא מוכן להגשים בקשה מסוימת לכל אחד מהם, ושאל אותם: "מה הייתם רוצים לשמוע בהספדים שלכם?".

"הייתי רוצה שיגידו עליי", אומר הגבר הראשון לאחר מחשבה קצרה, "שהייתי רופא מעולה ואיש משפחה טוב!".

"אני הייתי רוצה שיגידו עליי", אומר הגבר השני למלאך, "שהייתי מורה ומחנך מצויין ותרמתי רבות לזור המחר!!".

"הגבר השלישי חושב מעט ואומר, "אני הייתי רוצה שיגידו עליי 'תראו הוא נושם'!....."

סיפור לשבת :

הרב ראובן קרלנשטיין, מגיד המישרים האהוב, היה ידוע ברדיפתו אחרי השלום. במהלך ה'שבעה' עליו נכנס יהודי וסיפור את הסיפור המפעים הבא, שהעביר רטט בלב השומעים

כה סיפר היהודי שהגיע לנחם: "שני אנשים, ידידיו של הרב ראובן קרלנשטיין מנוער, הפכו לשותפים בעסקים. הם הצליחו והפכו לעשירים גדולים.

"עברה תקופה, ואחד השותפים עשה עסקה כושלת, וגרר עימו את השותף השני, לאחר שהחיתם אותו על שטרות וערבבויות. כאשר פשט השותף הראשון את הרגל, הוא מכר את ביתו ואת הנכסים וברח לחו"ל. השותף השני נאלץ למכור את ביתו, ונותר בארץ נקי מנכסיו. הוא לא היה מוכן בשום אופן לסלוח לשותפו על ההפסדים העצומים שנגרמו לו.

"השותף הראשון, שברח לחו"ל, לא הצליח להתאושש. למרבה הכאב, הוא חלה במחלה ממארת בכבד, והרופאים ציינו כי הוא לא יחיה יותר ממספר חודשים.

"החולה צלצל לכל הנושים, להם היה חייב סכומי עתק, ובקול רועד סיפר להם על מחלתו הסופנית. 'נותרו לי חודשים ספורים לחיות', אמר. 'אני מבקש שתמחלו על כל החובות'.

"הנושים, רחמנים בני רחמנים, נענו לבקשתו ומחלו לו, אך היה אחד שלא הסכים בשום אופן ופנים למחול לו – היה זה השותף שלו. החוב היה כל כך גדול, הכעס היה כל כך קשה, עד שהוא לא היה מוכן לסלוח ולמחול לו.

"השותף החולה נפטר, ורבי ראובן קרלנשטיין, כידיד ותיק מנוער, הגיע להלוויה. בסיומה של הקבורה, ניגש אליו השותף של הנפטר ושאלו אם ברצונו שהוא יסיע אותו לבני ברק. ר' ראובן השיב לו בחיוב, הם נכנסו לרכב והשותף אמר לר' ראובן: 'הרב, אתה יודע למה באתי ללוויה? אני אומר לך: רציתי להיות בטוח שמכניסים את הנפטר לבור. חשבתי שמרמים אותי גם בזה, עכשיו כשראיתי שמכניסים אותו לבור אני רגוע'..."

רבי ראובן הזדעזע. במשך הנסיעה, שארכה כחצי שעה, שוחח עם השותף השני על הצער שעוברת הנשמה שעולה לבית דין של מעלה, לאחר שהתנהגה בכספי הזולת שלא ביושר. "אין לך מושג כמה צער יש לנשמה שלו ומה שהיא עוברת. על כל פרוטה שהוא לא החזיר ואתה לא מוחל לו על כך, יש על זה דין, ואדם חוזר בגלגול על כל פרוטה ופרוטה שגזל", אמר רבי ראובן. עוד הוסיף ואמר לשותף הכאוב כי בשמים תהיה גם עליו תביעה, על כך שלא מחל, והמשיך לתאר את העונשים והצער שהנשמה הזו צריכה לעבור בעקבות הגזלה.

השותף לשעבר סירב בכל תוקף למחול. "אני ממש לא מסוגל למחול לו, אני לא מסוגל!", אמר. השיב לו רבי ראובן: "אל תחשוב על כך היום, מחר תשאל ותתייעץ עם רבנים. אל תחליט לבד". הרכב עצר ליד ביתו של רבי ראובן, שהודה על ה'טרמפ', ועלה לביתו. מאז לא נפגש עם השותף השני, ולכאורה הסתיים הסיפור.

ב'שבעה' של רבי ראובן התגלה ההמשך: האדם שהגיע לספר לאבלים את אשר אירע, הוא בנו של השותף הראשון, שנפטר ללא ניקיון כפיים. כך המשיך ואמר לאבלים: "למחרת ההלוויה הגיע השותף של אבא שלי לבית האבלים ונכנס לסלון. אחד מהאחים ברח מהסלון כשראה אותו, הוא פחד שהוא בא כדי לריב, הוא ברח ונעל את הדלת של אחד החדרים. אולם השותף לשעבר נעמד ואמר: 'רבתי, אתמול בערב לאחר ההלוויה של אביכם נסעתי עם הרב ר'

ראובן קרלנשטיין באוטו. הוא דיבר איתי והסביר לי כמה הנשמה סובלת לאחר פטירתה.

"הורדתי אותו בבית, הורדתי את אשתי בבית, ונסעתי חזרה לבית הקברות. ישבתי על רגבי העפר במקום שבו הכניסו אותו לאדמה, ובכיתי כל הלילה, ובבוקר עם עלות השחר אמרתי לנפטר: 'אני מוחל לך על כל מה שעשית לי, מחול לך מחול לך מחול לך!' דעו לכם שהכל נמחל..."

רבי ראובן קרלנשטיין צ"ל לא ידע שדבריו עשו פירות. הוא עשה את שלו, והוכיח בכאב. כיוון ש"כל מי שיש לו יראת שמים דבריו נשמעים", זכה רבי ראובן להציל נשמה מלבוא בגלגול לעולם הזה ולסבול יסורים קשים ומרים.

(הובא ב'הידברות')

'גדול השלום'

"וְיִהְיֶה בְרֵךְ וְאִשׁ מִתְלַקַּחַת בְּתוֹךְ הַבְּרֵךְ כְּבֵד מְאֹד אֲשֶׁר לֹא הָיָה כְּמֹהוּ בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאֶז הַיְתָה לְגוֹי." (ט', כ"ד)

פִּרְשׁ רַש"י: נֶס בְּתוֹךְ נֶס: הָאִשׁ וְהַבְּרֵךְ מְעַרְבִין, וְהַבְּרֵךְ מִים הוּא, וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֵם עָשׂוּ שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם.

וּמִזֶּה נִלְמַד אָנוּ קַל וְחֹמֵר שְׂמֻצִיִּים אָנוּ לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם עִם הַכֹּל, וְלֹא לְהַחֲזִיק בְּמַחְלֶקֶת עִם שׂוֹם אִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל, פִּי זֶה רְצוֹן קוֹנֵנוּ לְהִיּוֹתֵנוּ מְאֻחָדִים וּמְאֻגָּדִים בְּאַחֻוּהַ וּבְרַעוּת.

וְאִם הַמִּים, שְׂטָבָעַם לְכַבּוֹת אֶת הָאִשׁ, וְהָאִשׁ, שְׂטָבָעָה לְאֲדוֹת אֶת הַמִּים, וּבְכָל זֹאת שָׁנוּ טְבָעַם וּמִזְגָם לְכַבּוֹד ה' וְתַבְרָךְ, אֵז אָנוּ, עַבְדֵי ה', הָעַם הַנִּבְחָר, עַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה שְׁעָלֵינוּ לְכַף אֶת יְצָרְנוּ וְלְהַשְׁפִּין הַשְּׁלוֹם בֵּינֵינוּ.

(ע"פ 'דובב שפתי ישנים')

חודה של פרשה -

חידה מהפרשה ע"פ הפסוקים ורש"י, בעריכת הרב ישראל בראורין שליט"א.

העשירית שבעשירית לא עשירית חשובה.

אלא חשובה היא וכלולה בסכום, כנגד כל החבורה.

הידעת היכן כך פירש רש"י, ומה פשר כל החידה?

פתרונות ניתן לשלוח עד ליום רביעי הקרוב בדרכים הבאות:

א. בעמדות 'נדרים פלוס' באמצעות שלח הודעה. (קוד קופה 6500, ע"ש המרכז לערבות הדדית)|

ב. השארת הודעה במענה הממוחשב בטלפון: 02-5-696-515.

ג. שליחת הודעה במיל: ALONHLH@GMAIL.COM

- יש לשלוח תשובה מליאה בצירוף שם הפותר, והיכן קיבלתם את העלון.

בין הפותרים נכונה יוגרל בעז"ה 'מעמד גפרורים לנרות שבת' מתנת 'טליתת' קדושת לוי 85, 052-767-5688.

ב"ה

לתועלת הציבור: קיים גמ"ח להשאלת

גמרות שוטנשטיין, וספרי טוש"ע.

ברח' אבינועם ילין 13, שבונת גאולה י-ם.

לפרטים: 054-844-86-83.

או בקו המידע: 02-590-7438

מיוז ברקא

רב קווי: 1599-578-946

בני ברק: ר' עקיבא 52 בפסאג' | ירושלים | אלעד | ביתר עילית
מודיעין | עילית | בית שמש | אשדוד | נתיבות | חיפה